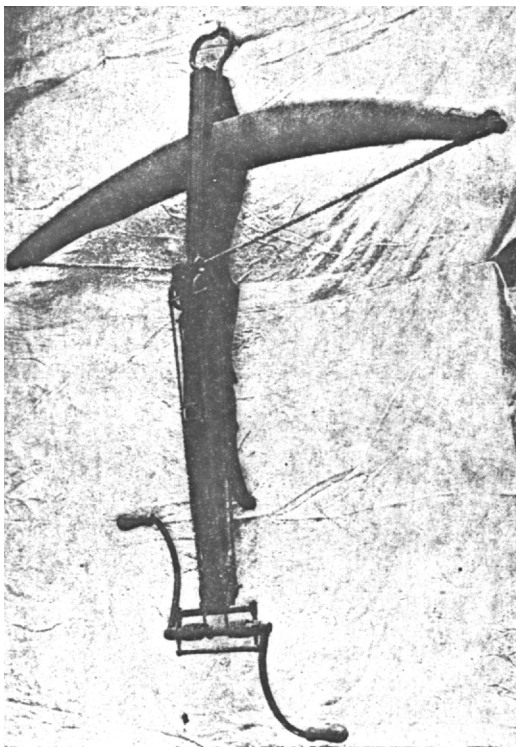

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE N° 272

Op 21 September 1902 stelde Alfons Van Werveke in de rubriek “Wapens - Oudheidkundig Museum - XVIe eeuw” in het Nederlands een fiche op over

De Kruisboog met houten boog van het Sint-Jorisgilde

Den 12 Februari 1886 zond de heer Eugène Lippens, handelende uit naam zijner medeleden van het ontbonden Sint-Jorisgilde, dezen kruisboog naar het Museum van Oudheden om voortaan aldaar bewaard te worden.

‘t Is een voet- en windasboog: een voetboog omdat de voet wordt gestoken in een beugel op het einde van de lade aangebracht om de boog des gemakkelijker te spannen, een windasboog omdat dit spannen geschiedt bij middel van een voorwindas dat bij den kolf bij middel van een ijzeren bus wordt vastgehecht. De boog bestaat uit drie houten latten: die naar de beugel is de langste (1,37 m.); die naar het slot, de kleinste (0,85 m.); de middelste meet 1,23 m. De boog is geheel omwonden met een laag gepekte koorden van 3 mm.

Het slot bestaat uit een groef, dwars in de lade gekapt en bekleed met een latoenen belegel; daar is een gat door de lade waarin een pin op en neer

kan gestoken worden bij middel van den houten haan (0,27 m.) onder de lade, welke werkt als een hefboom van de tweede soort. Wordt de pin omhoog geduwd dan doet hij de gespannen koord uit de groef springen en het schot afgaan. De boog zonder windas weegt 10,8 Kg. met windas 2,07 kg.

De oudste vermelding van een windasboog in de Rekeningen van de Stad

Gent is te vinden in het jaar 1452-1453 f° 328 en 413; in het Register Voorgeboden 1402-1436 , f° 62 is er sprake van “rolleboghen” op het jaar 1417, maar wij denken niet dat zulks een dergelijk wapen aanduidt. Alhoewel reeds in de Rekeningen van de stad over 1481-1482 f° 367 v° spraak is van stalen bogen bleef men voor de papegaaischieting van het Sint-Jorisgilde langen tijd nadien nog houten bogen gebruiken, zoals blijkt uit de Rekeningen der Stad over 1608-1609, f° 324 (1). De kruisboog van het Sint-Jorisgilde dagtekent stellig van de XVIe eeuw. Een miniatuur van het handschrift Nr. 2611 der “Bibliothèque Nationale” te Parijs geeft een krijgsman te zien met een houten kruisboog op de linker schouder; hij draagt het windas met den zwen- gel vastgehecht aan den gordel; de koorden met de haken hangen naar de grond (2).

- (1) Dezelfde post komt nog in 1618 en later voor, maar door een vermeerdering van toelage werd de tekst veranderd en bleef de vermelding van de soort van boog weg.
- (2) Afgebeeld in Zeller, *Charles VI n° 23 l'Histoire de France, racontée par les contemporains* (Paris, Hachette, 1886, p.53)